

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gminy i obszaru dworskiego Chocimierz z okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i okręgu politycznego w Horodence a przydzielenie ich do okręgu sądowego i politycznego w Tłumaczu.

Wysoki Sejmie!

Petycja gminy i obszaru dworskiego Chocimierz pod dn. 1. lutego 1896 do l. 1.435. wniesiona, przez Wysoki Sejm nie załatwiona, przekazaną została Wydziałowi krajowemu na posiedzeniu w dniu 8. lutego 1896 do załatwienia.

Wydział krsjowy zarządził odnośne dochodzenia, które wykazały zupełną słusność żądania i tak: Wydział powiatowy w Tłumaczu w swem sprawozdaniu z 14. czerwca 1896 l. 1.368., przedkładając uchwałę Rady powiatowej powziętej w tej sprawie 20. maja 1896 oznajmił, że „po dokładnem zbadaniu wszystkich w petycyi naprowadzonych okoliczności, uznał takowe jako prawdziwe“, zaś powołana uchwała Rady powiatowej w Tłumaczu kończy się tem, że „uznaje konieczną potrzebę, tak ze względów terytoryalnych i komunikacyjnych, jako też ze względów ekonomicznych wyłączenie gminy Chocimierz z dotychczasowego okręgu, i dlatego jak najusilniej popiera wniesioną przez tę gminę i obszar dworski petycyę do Wysokiego Sejmu krajowego“.

Również Rada powiatowa w Horodence na posiedzeniu z 26 października 1896 powzięła jednogłówną uchwałę, że „stan rzeczy w petycyi przedstawiony jest prawdziwy i że należy przychylić się do życzenia gminy i dworu w Chocimierzu“.

W sprawie tej petycyi przeprowadzone zostały także na odniesienie się Wydziału krajowego dochodzenia ze strony c. k. władz sądowych, a wszystkie c. k. sądy jednomyślnie prawie uznały, że przeciw wydzieleniu gminy Chocimierz z okręgu sądowego w Obertynie ze względu na wymiar sprawiedliwości a w szczególności na prowadzenie ksiąg gruntowych żadne nie zachodzą przeszkody, że wyłączenie tej miejscowości na stan czynności sądu obertyńskiego, jakoteż sądu powiatowego w Horodence, dokąd ma być przydzielona i ze względu na stan personalu w koncepcie i manipulacyi przy tych sądach systemizowanym nie oddziała w niczem w kierunku ujemnym.

Również stwierdzone zostało przez c. k. władze sądowe, że gmina Chocimierz jakkolwiek oddalona jest od siedziby sądu powiatowego w Obertynie tylko o 9 kilometrów, a więc znacznie bliżej, jak od sądu w Tłumaczu, to jednak droga komunikacyjna między nią a Obertynem na gruncie gliniastym jest w tak złym stanie, iż tylko w czasie posuchy lub ostrej zimy możliwą jest komunikacja tej gminy z miejscowością Obertyn, która to okoliczność oddziaływa niekorzystnie tak na stosunki przemysłowe, targowe, jakoteż i na tok spraw sądowych, tyczących się tej miejscowości.

Zarazem stwierdzają władze sądowe, że Chocimierz cięży ze swoimi interesami handlowymi, przemysłowymi i ekonomicznymi do Tłumacza i że należy do okręgu politycznego c. k. Starostwa w Horodence a w sprawach autonomicznych, podlegając Wydziałowi powiatowemu w Tłumaczu, przypada jej mieszkańcom często w tych ostatnich dwóch miejscowościach załatwiać sprawy swe równocześnie, przez co nie jest w położeniu korzystania z tych sposobności ku popieraniu swych czynności prawnych, w przynależnym a w innej miejscowości znajdującym się sądzie i tylko tym niewłaściwym stosunkom zdaniem c. k. sądu obwodowego

w Kołomyi przypisać należy, że gmina Chocimierz z dość znaczną ludnością (2884 dusz), daje sądowi powiatowemu w Obertynie stosunkowo skromne bardzo zatrudnienie, przeto zdaniem tegoż sądu za wyłączeniem tej miejscowości z okręgu sądu obertyńskiego przemawiają nie tylko ważne interesa samej gminy, ale i względy na przystępniejszy i ważniejszy wymiar sprawiedliwości.

W ten sposób zapatrują się na stan tej sprawy w swych sprawozdaniach do władz przełożonych c. k. Sąd powiatowy w Obertynie z 19. stycznia 1897 r. L. 19. i Prezydyum c. k. Sądu obwodowego w Kołomyi z 12. lutego 1897 L. 336. i z 13. czerwca 1897 L. 769.; a równe zdania wypowiedziały także c. k. Sąd powiatowy w Tłumaczu w swem sprawozdaniu z 19. lutego 1897 L. 39. i Prezydyum c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie w sprawozdaniu z dnia 21. lutego 1897 L. 509. do wyższego Sądu krajowego we Lwowie.

Wreszcie i c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie udzielając Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 31. grudnia 1897 L. 14.907. akta przeprowadzonych dochodzeń, oznajmił, że w obec zgodnych w tym przedmiocie opinii obu Rad powiatowych w Tłumaczu i Horodence, dalej interesowanych Sądów powiatowych w Obertynie i Tłumaczu oraz Prezydyów Trybunałów I. instancji w Kołomyi i Stanisławowie, proponowaną zmianę uważa i ze swej strony jako dla mieszkańców Chocimierza korzystną, nie mniej dla wymiaru sprawiedliwości się zalecającą, popiera i na nią się zgadza. — Wreszcie konstatujemy, że wedle udzielonych przez Starostwa w Kołomyi, Horodence, Tłumaczu i Stanisławowie wyjaśnień, miejscowość Chocimierz jest oddalona:

od Obertyna	9 kilometrów,
od Tłumacza	17 "
od Horodenki	36 "
od Kołomyi	36 "
od Stanisławowa	40 "

byłaby zatem w razie przydzielenia jej do okręgu sądowego w Tłumaczu dalej oddalona od Tłumacza o 8 kilometrów niż od Obertyna, gdzie obecnie należy, zaś od Stanisławowa dalej o 4 kilometry, aniżeli od Kołomyi.

Ten nieznaczný nakład drogi jest atoli tylko względny, gdyż urzędownie stwierdzone zostało przez c. k. Starostwo w Horodence, że z powodu złego stanu drogi z Chocimierza do Obertyna, w razie słoty muszą mieszkańcy Chocimierza objeżdżać do drogi krajowej prowadzącej do Tłumacza, a w takich wypadkach zwiększa się odległość z Chocimierza do Obertyna, Horodenki i Kołomyi, a natomiast stwierdzają c. k. Starostwa w Stanisławowie i Tłumaczu, że drogi z Chocimierza do Tłumacza i Stanisławowa są powiatowe lub krajowe a nawet od stacyi kolejowej Tłumacz-Paľahicze można koleją jechać do Stanisławowa.

Nie może więc ulegać wątpliwości, że przydzielenie gminy Chocimierza wraz z obszarem dworskim do Tłumacza, dokąd wedle poświadczenia interesowanych władz sądowych i administracyjnych grawituje ze swoimi interesami handlowymi, przemysłowymi i ekonomicznymi, gdzie znajdzie przynależne władze autonomiczne, polityczne i sądowe i gdzie umożliwionem mu zostanie załatwienie wszystkich swych spraw w jednym mieście, leży jak najbardziej w interesie petycyonującej gminy i obszaru dworskiego.

Dlatego też Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59. Dz. u. p. udziela c. k. Rządowi opinii, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dobra mieszkańców gminy Chocimierza wraz z obszarem dworskim należy gminę tę i obszar dworski wydzielić z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Obertynie i c. k. Starostwa w Horodence i przydzielić je do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Tłumaczu.

Lwów dnia 3. marca 1899.

Przewodniczący:

Zoll.

Sprawozdawca:

Klemensiewicz.